

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K2-43P/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7223200973
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agáta Burkušová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7223200973.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Agátou Burkušovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. P., J.. XX.XX.XXXX, t. č. umiestnený v U. K. O. M. V. L., zast. kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, 040 11 Košice, dieťa rodičov: matka mal. I. P., J.. XX.XX.XXXX, t.č. umiestnená v U. K. O. M. V. L., zast. kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. č. 9, Košice, otec neuvedený, rodičia mal. matky: G. E., J.. X.X.XXXX, bytom Košice, K. XX, a K. P.H., J.. XX.X.XXXX, L.. X.X.XXXX, v konaní na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie socialnoprávnej ochrany deti a kurately, Staničné námestie č. 9, 040 11 Košice, o nariadenie ústavnej starostlivosti, taktó

rozhodol:

I. Nariaďuje mal. O. P., J.. X.X.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať v U. K. O. M. V. L., J. O.U. XX, Y..

II. Starú matku mal. dieťaťa G. E., J.. X.X.XXXX, zaväzuje prispievať na výživu mal. O. P., J.. X.X.XXXX, výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktoré je povinná uhrádzať vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia U. K. O. M. V. L., J. O. XX, Y. počnúc dňom právoplatnosti rozsudku opakovane do budúcnosti.

III. Zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Košice II, č. k. 43P/77/2022-58 zo dňa 9.9.2022.

odôvodnenie:

1, Návrhom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, oddelenie socialno právnej ochrany deti a kurately Košice, zo dňa 31.1.2023 žiadal nariadenie ústavnej starostlivosti mal. O. P.H., J.. X.X.XXXX, v U. K. O. M. V. L.. Vo svojom návrhu uviedol, že maloletý je toho času umiestnený na základe nového neodkladného opatrenia pod sp. zn. 43P/77/2022 zo dňa 9.9.2022 v U. K. O. M. V. L..

V zariadení maloletému zabezpečuje starostlivosť jeho maloletá matka I. P., ktorá je umiestnená spolu s ním. So starostlivosťou o maloletého jej pomáhajú vychovávateľia. V letnom období od 3.7.2022 bola maloletá I. uvoľnená na prázdninový pobyt k svojej matke na adresu K. XX. Maloletá počas pobytu u matky, matku absolútne nerešpektovala, matka viackrát nemala informáciu o tom, kde sa maloletá I. nachádza. Matka G. E. sa spojila s U. K. O. M. V. L. a žiadala o prerušenie prázdninového pobytu mal. I. z dôvodu, že ju maloletá vôbec nerešpektuje a má obavu, aby mal. I. opäť neotehotnela. Dňa 29.7.2022 U. K. O. M. V. L., na základe podnetu matky G. E. vyzdvihli v mieste bydliska mal. I. P. a ukončili jej pobyt pri matke. Dôvodom ukončenia pobytu bolo nerešpektovanie matky, pretrvávajúce nevhodné správanie, potulovanie sa po nociach. Mal. I. odmietala nastúpiť do autá so sociálnymi pracovníčkami aj napriek opakovaným výzvam. Na naliehanie matky a sociálnych pracovníčok mal. napokon do auta nastúpila. Počas cesty do zariadenia si maloletá trhala vlasy, kričala, škriabala si tvár a kopala do sedadiel autá. Po

príchode do zariadenia bol mal. urobený multidrogový test z moču, s pozitívnym výsledkom na požitie návykových látok. Od januára 2023 U. K. O. M. V. L. opakovane informovalo tunajší úrad o nevhodnom správaní maloletej matky I.J. k jej mal. synovi O.. S maloletou matkou bol vykonávaný pohovor súvisiaci s jej problémovým správaním i smerom k mal. O.. Jednou z možností riešenia situácie bolo umiestnenie mal. O. do profesionálnej náhradnej rodiny, s čím maloletá matka nesúhlasila a prisľúbila nápravu. Dňa 27.1.2023 úrad vykonával šetrenie na adrese K. XX u starej matky maloletého O., u pani G. E.. K.. E. žije v 1 izbovom byte spolu so svojími 6 maloletými deťmi. K pani E. sa opäť nasťahovala jej plnoletá dcéra N. P. s jej druhom a tromi maloletými deťmi. V domácnosti sa nachádza 9 maloletých detí a 3 dospelé osoby. Priestor v byte je stiesnený, nedostatok lôžok a priestoru pre rodinu. K.. E. sa vyjadrila, že nemá záujem o zabezpečovanie starostlivosti o mal. O. a ani o zabezpečovanie starostlivosti jej dcéry I.Í.. Z dôvodu, že nikto z rodiny neprejavil záujem o mal. O. a O. je umiestnený spolu so svojou mal. matkou u ktorej bol tiež podávaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti, úrad navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť aj u mal. O. P., J.. X.X.XXXX.

2. Maloletá matka I. P. vo svojom písomnom podaní, ktoré bolo súdu doručené dňa 14.3.2023 uviedla, že chce zostať s O. I. L..

3. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa vo svojej písomnej správe zo dňa 14.2.2023 súdu uviedol, že mal. O. P., J.. X.X.XXXX bol umiestnený v U. K. O. M. V. L. na základe neodkladného opatrenia súdu zo dňa 9.9.2022. S prihladením na prioritný záujem maloletého dieťaťa a potrebu vytvárania bezpečnej vzťahovej väzby maloletého dieťaťa k maloletej matke úrad podal aj ďalší návrh na Okresný súd Košice II na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 zákona č. 161/2015 Z. z. o civilnom mimosporovom poriadku vo veci maloletej I. P., nar. 10.2.2007, matky maloletého O. P.Č., J.. X.X.XXXX, pod sp. zn. 19P/55/2022, pričom úrad navrhol umiestniť maloletú matku v rovnakom zariadení na výkon rozhodnutia súdu, v U. K. O. M. V. L., J. O. XX, Y. - L.. Maloletému zabezpečuje starostlivosť jeho maloletá matka I. P., J.. XX.X.XXXX, ktorá je umiestnená spolu s ním. So starostlivosťou o maloletého jej pomáhajú vychovávateľa. Dňa 23.2.2023 úrad vykonával pohovor s maloletou matkou I. P., ktorá uviedla, že sa v zariadení má dobre. Je si vedomá toho, že nemá kam ísť. Maloletá uviedla, že domov ju matka nechce z dôvodu, že nedokáže spolu vychádzať a často medzi nimi dochádza ku konfliktom. Maloletá matka uviedla, že si chce dokončiť školu a v zariadení zotrvať až do dovŕšenia plnoletosti. Matka v rozhovore uviedla, že maloletému O. chce zabezpečovať starostlivosť a maloletého O. sa nechce vzdať. Dňa 29.3.2023 úrad vykonával sociálne šetrenie u starej matky pani G. E. na adrese K. XX, H.. Pani E. žije v 1izbovom byte spolu so svojimi 6 maloletými deťmi. V rozhovore uviedla, že nechce zabezpečovať starostlivosť o svojej dcére I. P. a ani o svojmu vnukovi O. P. z dôvodu, že v jej domácnosti je dosť stiesnený priestor, nedostatok lôžok a hlavne z dôvodu, že ju maloletá I. nerešpektuje a má obavu z toho, že by bola opäť tehotná. V závere správy uviedol, že z dôvodu, že nikto z rodiny neprejavil záujem o maloletého O. M. O. je umiestnený spolu so svojou maloletou matkou u ktorej bol tiež podávaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti, úrad trvá na svojom podanom návrhu a žiada Okresný súd Košice II, aby nariadil maloletému O. P., J.. X.X.XXXX, ústavnú starostlivosť v U. K. O. M. V. L., Na dolinách 27, Trenčín.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, kolízneho opatrovníka, správami o šetrení pomerov v rodine mal., pripojeným spisom Okresného súdu Košice II sp. zn. 43P/77/2022 a ďalšími listinnými dôkazmi, nachádzajúcimi sa v spise.

5. Kolízny opatrovník vo svojej správe zo dňa 18.7.2023 uviedol, že dňa 28.6.2023 úrad vykonával šetrenie na adrese K. XX, H. u starej matky maloletého O. u pani G. E.. Pani E. naďalej býva na adrese K. XX, H. v jednoizbovom byte. V osobnej starostlivosti ma 6 maloletých detí a to mal. H. P., I. P.H., V. P., N. E., M. E. M. A. E.. K. E. je vdova, naďalej žije sama. Pani E. nie je evidovaná na úrade práce. Poberá náhradné výživné vo výške 150 € + rodinné prídavky vo výške 360€. Príjem rodiny tvorí 510 eur. K. E. uviedla, že je v kontakte s dcérou s maloletou matkou I. sporadicky. Podľa vyjadrení pani E. ju jej maloletá dcéra nerešpektuje, sú s ňou výchovné problémy. Pani E. toho času nemá záujem o prevzatie starostlivosti o jej maloletú dcéru a ani o mal. O.. Pani E. súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti u mal. O. ako aj u mal. I., u ktorej je vedené konanie pod sp.zn. K2-43P/3/2023. Termín pojednávania u mal. I. je vytýčený na 14.8.2023, pričom úrad žiadal súd o nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. matky v rovnakom zariadení na výkon rozhodnutia súdu v U. K. O. M. V. L.. Dňa 17.8.2023 úrad kontaktoval starú matku G. E. prostredníctvom komunitného centra Luník IX, Košice. Pani E. trvá na svojom vyjadrení

a nemá záujem o zabezpečovanie starostlivosti o mal. O.. Termín pojednávania vzala na vedomie a uviedla, že sa pojednávania zúčastní.

6. Pojednávania dňa 10.8.2023 sa nezúčastnila matka maloletej matky, ktorá svoju neúčast' neospravedlnila. Súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti matky maloletej matky v súlade s ust. § 180 Civilného sporového poriadku.

7. Navrhovateľ na pojednávaní súdu uviedol, že trvá na podanom návrhu a žiada nariadiť ústavnú starostlivosť mal. O. a zároveň žiadal zaviazať starú matku prispievať na výživu mal. O. mesačne sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona, ktorú je povinná uhrádzať na účet zariadenia v ktorom sa maloletý nachádza, nakoľko matka mal. O., je ešte maloletá.

8. Kolízny opatrovník na pojednávaní súdu uviedol, že s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasí, toho času za najlepší záujem maloletého dieťaťa považuje nariadenie ústavnej starostlivosti, pretože prioritným záujmom pre maloletého O. je, aby bol so svojou biologickou matkou v rovnakom zariadení. Toho času nie je možné návrat dieťaťa do biologickej rodiny, pretože stará matka odmietla zabezpečovať náhradnú starostlivosť o dieťa a v minulosti, kedy sestra matky maloletého O.J., N. P. požiadala neodkladným opatrením o zverenie O. do jej osobnej starostlivosti za účelom budúcej náhradnej osobnej starostlivosti si to rozmyslela. Úrad zisťoval voľné kapacity aj v iných zariadeniach, ktoré sú zriadené preto, aby mohli poskytovať starostlivosť maloletým matkám s maloletými deťmi. Toho času na Slovensku sú tri takéto zariadenia a to Zlatovce, Medzilaborce a Veľké Kapušany pričom zariadenie Medzilaborce, Veľké Kapušany nemajú voľné kapacity pre prijatie maloletej I. s jej maloletým synom O.. Kolízny opatrovník má aj za to, že vzhľadom k náročnej adaptácii I. na nové prostredie by nebolo ani vhodné meniť zariadenie, pretože po roku pobytu sa ako tak zadaptovala. Zvykla si na nové prostredie, pracovníkov, pravidiel, ktoré tam sú. Je sledovaná v ambulancii pedo-psychiatra, kedy jej bola nastavená liečba. Má za to, že je potrebné, aby bola zabezpečená ústavná starostlivosť o mal. O.Á.. Pretože pre dieťa je potrebné, aby bolo so svojou biologickou matkou, aby tá nadobúdala postupne rodičovské zručnosti, aby ho spoznávala a budovali si vzájomný vzťah, aby po dovŕšení plnoletosti mohla prevziať zodpovednosť a zabezpečovať starostlivosť o maloletého O. v plnom rozsahu. Matka maloletého O. je ešte neplnoletá, tak preto navrhuje určiť výživne starej matke a to pani E. vo výške životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa. Stará matka žije v jednoizbovom byte je to nájomný byt, kde zabezpečuje starostlivosť šiestim maloletým deťom, o ktoré sa osobne stará, je vdova, je na to sama. Starostlivosť o šesť detí je dostatočne vyčerpávajúca, zaťažujúca. Toho času v domácnosti starej matky sa zdržiava aj jej plnoletá dcéra s druhom a s tromi maloletými deťmi. Bytové podmienky nie sú dostatočne vhodné preto, aby tam ešte bola či už maloletá matka, alebo maloletý O.J.. Záujem rodiny a blízkych neprevyšuje záujem dieťaťa a úrad má za to, že zo správ a z vyjadrení starej matky vyplýva, že záujem svojej matky o svoju dcéru aj maloletého O. je formálny, kontaktuje ich občasne len telefonicky a neprejavuje reálny záujem o to kontaktovať ich. Kontaktovať sa môže formou telefonických rozhovorov, sociálnych sietí, prípadne pobytu počas prázdnin, aj to stará matka to nevyužila toho roku.

9. Úrad práce prípisom zo dňa 14.7.2023 súdu oznámil, že pani E. poberá prídavky na deti aktuálne vo výške 360 eur mesačne. Náhradné výživné za sirotský dôchodok pre oprávnenú osobu P. V., aktuálne mesačne vo výške 74,92 Eur. Náhradné výživné za sirotský dôchodok pre oprávnenú osobu P. H., aktuálne mesačne vo výške 74,92 Eur. Nepoberá dávky v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky. Menovaná nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Posledná evidencia trvala v období od 10.9.1997 do 1.4.2001 a vyradená bola na vlastnú žiadosť.

10. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice II sp.zn. 43P/77/2022 súd zistil, že Okresný súd Košice II uznesením zo dňa 9.9.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne umiestnil maloletého O. P. J.. X.X.XXXX do starostlivosti U. K. O. M. V. L., J. O. XX, Y..

11. Podľa ustanovenia § 44 ods. 1 až 4 zákona 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom znení (ďalej len zákon o rodine), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým

dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 písmena b) zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

13. Podľa ustanovenia § 54 ods. 5 zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

14. Podľa ustanovenia § 69 ods. 1 zákona o rodine, ak potomkovia nemôžu svoju vyživovaciu povinnosť plniť, prechádza táto povinnosť na predkov. Vzdialenejší príbuzní majú vyživovaciu povinnosť, len ak ju nemôžu plniť bližší príbuzní.

15. Podľa ustanovenia § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa ustanovenia § 81 ods. 1 a 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

17. Súd mal po vykonanom dokazovaní za jednoznačne preukázané, že sú splnené podmienky a je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa nariadiť mal. ústavnú starostlivosť. Súdu sa nepodarilo nájsť vhodnú osobu pre náhradnú osobnú starostlivosť, nikto z rodiny neprejavil záujem o maloletého O.. Matka mal. dieťaťa je ešte maloletá, nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého a je umiestnená spolu s mal. O. v U.V. K. O. M. V. L., pričom so starostlivosťou jej pomáhajú vychovávatelia. Navyše aj na strane matky je podaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti v danom zariadení. Vzhľadom ku skutočnosti, že matka je maloletá a nemá žiaden príjem súd uložil starej matke maloletého O. povinnosť platiť výživne v minimálne stanovenej výške a to 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne a to počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku do budúca, ktoré výživné je povinná platiť na účet zariadenia U. K. O. M. V. L.. Zároveň súd zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Košice II č.k. 43P/77/2022-58 zo dňa 9.9.2022, pretože nariadením ústavnej starostlivosti maloletému stratilo opodstatnenie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)).

Účastníkom, ktorí sa svojho práva podať odvolanie voči rozsudku účinne vzdali, toto právo nepatrí.